

1. Ging:

u a (tên khoa học: *Vigna sesquipedalis* Fruwirth) là loại rau n qu ph bin th trng Châu Á, thực nhóm cây thân leo, có th trng quanh nm.

Có hai nhóm ging là u lùn và u leo:

- u lùn: cây cao 50 – 70 cm, chiu dài qu 20 – 30 cm, ht dày, tht qu chc, n ngon, sai qu, thu hoch tp trung. Nhóm u lùn thu ít la, thi gian sinh trng ngn và nng sut thp hn u leo.

- u leo: thân sinh trng vô hn, khi trng phi làm giàn, chiu dài qu 40 – 70 cm, ht tha, tht qu xp, n nht hn u lùn. Hin nay, trên th trng có nhiều loại ging có nng sut cao, có tính kháng bnh cao, thích hp trng các mùa trong nm.

Tiêu chun ging: ht ging phi bo m tiêu chun, có t l ny mm cao.

2. Thi v

u a có th trng c quanh nm. V ông xuân gieo ht tháng 1, v xuân hè gieo ht tháng 3, v hè thu gieo ht tháng 5, v thu ông gieo ht tháng 8-9 dng lch.

3. Chun b t

u a không kén t, nhng yêu cu t phi thoát nc, ti xp, tt nht là t tht nh, nhiều cht hu c, pH 6 -7.

t c cày ri phi i ít nht 1 tun. Bón vôi bt vi lng 800 - 1.000 kg/ha, ng thi x lý t bng thuc Basudin 10H ri u trc khi phay t hn ch sâu hi t t. Sau ó, tin hành làm ti t, nht sch c di.

Lên lung: Lung cao hay thp ph thuc vào tng t mt, mc nc ngm và thi v gieo trng. Nhng chân rung có mc nc ngm cao, thi v ma nhiều thì lên lung cao hn chng úng. Thông thng, cao ca lung v hè thu là 30 cm, v thu ông 25 cm, v ông xuân và xuân hè 18 – 20 cm. Mt lung rng 90 – 100 cm, rãnh rng 30 – 40 cm.

Bón lót trc khi gieo ht: Mi ha bón 10-15 tn phân chung hoai mc hoc 1-1,5 tn phân hu c vi sinh Biogro, 250 kg lân Lâm Thao, 50 kg kali clorua.

4. Mt , khong cách gieo ht

Gieo 2 hàng trên lung, hàng cách hàng 60-65 cm, ht cách ht 10-15 cm. Gieo xong ph t kín ht dày 1 cm, sau ó ti nh trên mt lung. Lng ht ging 25 – 35 kg/ha ph thuc vào ging và t l ny mm ca ht ging. Nu kích thc ht to, t l ny mm thp thì cn tng lng ht ging.

Ht ging trc khi gieo nên ngâm vào nc m (2 sôi, 3 lnh) khong 1 gi, sau ó vt ra, vào khn m. Mi ngày kim tra ht 1 ln và phun nc b sung ri tip tc cho n khi ht nt nhanh thì em gieo.

Lu ý: tránh ti quá nhiều sau khi gieo, ht hút nc nhanh làm rách v ht, ht không mc c.

5. Chm sóc

a. Làm giàn

i vi các ging u a thân leo, khi trng cn làm giàn. Khi cây có 6 – 9 lá tht, ngn bt u vn dài (có tua cun) thì cm giàn cho cây leo. Dùng cc tm vòng hoc cây na, cây dóc cm giàn ch A cao khong 1,5 – 1,8 m; khong cách 0,5 – 0,6 m; sau ó ging dây u leo lên giàn.

Khi cây ra hoa cần tưới lá già, lá già sâu bệnh nhiều để cho rụng thông thoáng, hạn chế lây lan sâu bệnh.

b. Bón phân, tưới nước

Khi cây mới, cứ 2 ngày tưới 1 lần cho tới thông xuyên suốt, tưới 70%, nhất là thời kỳ cây ra hoa, tưới đều.

Lượng phân bón tính cho 1 ha:

- Lần 1: Sau trung 10 ngày, bón 13 kg đạm urê, 50 kg NPK loại 16:16:8
- Lần 2: Sau trung 25 ngày, bón 25 kg đạm urê, 50 kg NPK loại 16:16:8
- Lần 3: Sau trung 40 ngày, khi cây ra hoa rồi, bón 25 kg đạm urê, 50 kg kali clorua, 75 kg NPK loại 16:16:8

Cách bón: Hòa tan phân vào nước rồi tưới. Nên bón vào buổi sáng hoặc chiều mát. Bón phân nên kết hợp với làm cỏ và xịt thuốc trừ sâu để tránh thoát phân bón do sự cạnh tranh dinh dưỡng của cỏ dại cũng như do bốc hơi ra trời.

c. Phòng trừ sâu bệnh

Ưu tiên các loại sâu bệnh hại chính sau: sâu vẽ bùa, bọ phấn, sâu đục quả, bệnh héo vàng, gỉ sắt... Trong đó, sâu đục quả là loại khó phòng trừ nhất. Hạn chế sâu bệnh hại, cần thực hiện tốt khâu vệ sinh ruộng, cắt tỉa lá già, áp dụng quy trình quản lý dịch hại tổng hợp IPM, biện pháp phòng bệnh là chính, phun thuốc trừ sâu khi sâu bệnh chập chững xuất hiện.

Trong giai đoạn thu hoạch, cần sử dụng các loại thuốc có thời gian phân hủy nhanh như Vertimex, Match, Proclaim và các thuốc có nguồn gốc thảo mộc phun phòng trừ sâu bệnh.

6. Thu hoạch

Nói chung, ưu tiên thời điểm gieo sạ trước thu hoạch là 50 – 60 ngày. Thời gian thu hoạch phụ thuộc vào điều kiện chăm sóc. Nếu chăm sóc tốt thì thời gian thu hoạch sẽ kéo dài. Trong thời gian thu hoạch rồi, khoảng 2-3 ngày thu 1 lần.

Dùng dao cắt hoặc dùng tay vớt như quả, không giật mạnh làm rụng hoa các lần sau.

<http://www.khuyennongvn.gov.vn>